

מחזור שבתי ישורון

כמנהג אשכנזו המערבי
ובפרט ק"ק קהיל עדת ישורון, נוא יארק
כולל תפילה שחראית לשבתות השנה
כל אחת ואחת מסודרת לפי זמנה.
באותיות נדולות ומאיירות עינים ויפות
גם בלי צורך לחפש במקומות שונים.
פיוטי יוצר וקרובות עם הקדימות ופירושים
 ועוד נכללו בסופו הרבה דברים נוספים.
 קריאות עם רשיי והפטרות
 לראש חודש, וחנוכה, וארבע פרשיות.
 קרובות פורים וברכת המזון לברית מילה
 בשבח לאל ישורון זכינו כל זאת להשלימה.

מסודר ע"י
דוד חיים רוט
שנת שׁוֹתָן לְבָב לְעָבֹד מֶלֶךְ הַכְּבֹוד לְפַיָּק
(יוצר לשבת בראשית)

וואשינגטאן הייטס, נוא יארק

© 2016 and 2026
David J. Roth
Alma Street 2/10
Jerusalem, Israel 9455402
dovidroth@gmail.com

All rights reserved.

Co-Publisher:
Goldschmidt Basel AG
Basel, Switzerland
Rechtsnachfolger von Victor Goldschmidt
Verlagsbuchhandlung Basel

ISBN: 978-3-85705-069-5

Second edition 2026

נדפס ע"י

מכוון בא"ר התורה

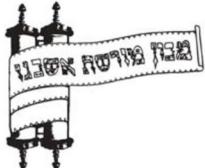
מכוון לעירicity ספרים וכותבי יד • מפעל הוצאה לאור
41 East Eighth Street • Lakewood NJ 08701
Tel: 732 364 9638 • Fax: 732 901 0621

Printed in E. Israel

This publication is not affiliated with K'hal Adath Jeshurun, Inc. All content
contained herein is the sole intellectual property of the copyright holders.

מכון מורשת אשכנז (ע"ד)

רחוב הרוב סורוצקין 3, בני ברק 5154439 – ת.ד. 87, בני ברק 5110002
טל. 03-5700783 פקס: 03-6161059 / דוא"ל: beni54@neto.net.il

סיל"ת, ט"ו בשבט תשע"ו

מכובדי הנעלת רבי דוד חיים רוט שליט"א,

ראוייה היא לכל שבח עבודת הקודש בלבד לעזרך בטוב טעם את מהזורך ישברו, המיקל מאד את התפילה עם אמירת הפיוטים. במחוזך יש תקון כמה נוסחתי תפילה שנשתבשו בדורות האחוריים, וגדולה מזו – תרגום המילים הקשות של הפיוטים לאנגלית, עם מבוא חשוב על טיב הפיוטים, בפרט אלה הנאמרים בקהל עדת שורוני דושינגטונ היחסט בניו יורק, היא הקהילה הנודעת ברחבי תבל בנאנמונטה הרבה למסותת ק"ק פראנקפרט דמיון, אותה פראנקפורט שבדורות האחוריים שימרה יותר מכל קהילה אחרת את מנהג אשכנז המובהק של רבותינו הראשונים בחבל הריינן.

בדורנו יש פריחה עצומה של לימודי היישוב נמצוא ב"יה בעליה מתמדת, והשאיפה לדקוק בהלכה בכל פרטיה מתרחבת ברחבי תבל. אולם חלק מהמשומים שנתקבלו יום לאוורון, לא היו ידועים לרוב תלמידי ישיבות העבר. מהם, דילוג הפיוטים וביטול אמרתת רובם, שהפחך לסייע היכר של ימניים ישיבתיים' בני זמננו. בבל היישוב של רבותינו הראשונים ורבותינו ישיבות ורבותינו האחוריים נאמרו כל הפיוטים, הן בברכות קריית שמע והן בשאר חלקי התפילה.

צא וראה באיזו חרדה קודש התיחס ראש הישיבה שתורתו נלמדת כוים בדחיפו וריכומו בכל עולם הישיבות, רבינו עקיבא איגר ז"ע. במחאה חריפה מול הרפורמים שהווו רהיטים לעkor את אמרית הפיוטים מותוך סיורי התפילה והמחזוריים, הזוהר מכך: "בפיוטים אין לשנות הנוסח שנודע מקדשו לעילו, אף שהרב אבן העזרא... לעג ופער פי על הקילר... וה' הטוב יסלח להרב אבן על גודל שגנתו זהה. לה אתם ארי כי שנגע ה' לבבו חיללה וחיללה לו לשמעו בזה לילך בנובותם בדילוג ברכות ושינוי נוסחאות בהם, ובתפלות תחזוקו לילך בעקבו אבותינו ובקהלם של האנשים אל תחד כבודכם" (אגירות סופרים, כתבי רעך"א, עמ' 48, סי' מ"ה).

כמה מגדולי ליטא שחיו בתקופה בה החלה אמרת הפיוטים להתנער, ציינו כי לא מגדולי התורה יצא הצלול בהם. אחד מהם היה רב ישראל סלנטר, אשר הביע מורת רוח רבה מכך: "הנארן הנורא קודש ה' מויר ישראל סלאנטער צ"ל" פעם אחת אמר לפני תלמידיו אודות אמרית הפיוטים אשר יסודותם בהרקי קודש ממדורי חז"ל... שבעוונותינו הרבים ברוח הזמן הזה נמצאו פרטיאנים אנסים שנמנעים לאומרם, ועוד שמכים בך' בבנית המדרש כדי לדלג מהם, לבטל ולהרחיק רביס מלאומרים, ותולים עצם אשר גם צצטם מגודלי חכמי ישראל מקקרים באמרותם, ובאמת אין לך שותות גודל מוח המשטבל להציג מזרוגת הגזולה מה שבתחים" (אמונות התחיה, ברז'יטשוב תרנ"ד, דף יד הערכה כ"ה).

לדברי ר' ר' סלנטר הנגה אשית של כמה מגודלי ישראל, אינה היותר לביטול קולקטיבי של אמרית "הפיוטים אשר יסודותם בהרקי קודש ממדורי חז"ל". אדרבה, תפקדים של עובדי ה' הוא להתבונן בכל פיות ופיטוט להתעמק במובנו.

לאור זאת עליינו להעיר עוד יותר את תרומתך להעשרה חיינו הרוחניים בתחום נפלא אך מזונח זה, בבחינת תורתה מונחת בקרון זיות. זכות הפייטנים הקודושים ושאר רבותינו שהקפידו על אמרית הפיוטים, תעמוד לך.

ידידך מוקירך המברך בהצלחה בפועל החשובים,

היל'ין עלייה האלגוריה

I have looked through מהזור שבח ישורון and found it to be a remarkable work of Torah scholarship that is knowledgeable about מהגמים and augmented by an excellent grasp of the history of the development of our נוסח התפלה, including a solid grasp of the ancient נוסח ארץ ישראלי.

It is no secret that those congregations where piyutim are still recited see their congregants struggle with its recitation. In the Eastern European rites, the recitation of piyutim outside of the High Holidays has largely disappeared, with only the kerovos still being recited on ארבע פရיטות and on Purim. The Yotzros have totally disappeared, being only remembered by their name, which has incorrectly been applied to all piyutim. The musical tradition of how to recite the piyutim pleasantly and meaningfully has evaporated there, as the tunes of the High Holidays are being misapplied to some texts that have different meters and that should evoke joy rather than awe.

Synagogues following the Western rites fare better and many congregations have maintained a musical tradition of how to sing some of the piyutim, such as קהילות בשבותם ובחדשים or ל' שני זתתם or again קהילות פרשׁת שׁללים. Still, for many congregants, the piyutim, with their complex poetic structure and archaic language remain a closed book, and if they are not sung, they are often mindlessly zipped through or ignored altogether.

The piyutim become however a great deal more enjoyable and enriching once we learn of their structure and main ideas. Rabbi David Roth and Dr. Gabriel Wasserman did not make מהזור שבח ישורון into an academic work, though academics will appreciate the painstaking graphic work displaying the piyutim's complex structure and the research reporting alternate versions, both those still in use and those that are no longer common. Instead, they have created a most usable prayer book that through this excellent poetic layout and short introductions to each set of piyutim, as well as through a more extensive introduction that is still accessible to laymen. It invites to pray, to recite the piyutim with a cadence befitting their meter, slows the congregant just a bit down so he or she can identify key words developing the core idea of each piyut, and even invites us to revive the old, poetically correct melodies, or where those have been forgotten, to choose new, but appropriate melodies that enhance our כוונה. The authors have also explained a number of difficult words, making the text even more accessible. Finally, by including all the prayers for the respective days on which piyutim are recited, they have obviated the need for juggling two prayer books, making it again more likely that more congregants will join in the recitation of these edifying and inspiring prayers, which also preserve some ancient interpretations otherwise unknown from extant מדרשיים.

I wish the authors much success with their machzor, and that it indeed make a meaningful contribution to increasing the recitation of piyutim.

Since a number of poskim have, over the ages, expressed negative attitudes towards piyutim, particularly towards the piyutim of ברכות קריית שמע, I would like to buttress the authors' defence of their recitation with the following argument. Though a number of poskim considered the piyutim to consist an interruption of the basic nussach, unbeknownst, they were all reciting piyutim. Comparing our fixed text of standard prayers with those of the oldest siddurim (for example the siddur of Rav Sa'adya Gaon and siddur ha'meyuchas le'ho'Rambam) will show that our text includes passages unknown to some of those oldest siddurim. The presence of those passages is however easily explained once we are aware of the alternate מהגמים of מהגמים. Thus, on every Shabbos we insert the piyut מנחה ארץ ישראלי או קדוש כה' because as the authors note in the introduction, in early Mediaeval Israel, it is only on such holy days that the kedusha was recited. If piyutim are a פקס, shouldn't we then stick to the most ancient barebones נוסחאות and abstain from reciting הכל יודע? This phenomenon is not restricted to הכל יודע, and in fact quite common. Since we do not have any compunctions reciting our present standard nussach, this universal buttresses those poskim the authors listed, who supported the continued recitation of piyutim.

ויהי נעם ה' אלהינו עליכם וכי יושבך.

Arie Folger,

Chief rabbi elect of the Jewish Community of Vienna, Austria,
formerly senior rabbi of the Jewish Community of Basel, Switzerland

תוכן

	שבת הנדול	1	כרכות השחר
455	יוצר	11	פסוקי דזנורה
463	זולת	31	קריאת שמע וברכותיה
471	קרובה לשחרית	38	תפילת העמידה
496	זולת לשבת ראשונה אחר ר'ח' אייר	44	סדר קריית התורה
505	זולת לשבת שנייה אחר ר'ח' אייר	55	תפילת מוסף
514	זולת לשבת שלישית אחר ר'ח' אייר		שבת בראשית
525	זולת לפרשת בהר סיני	69	יוצר
	שבת לBUY שביעות וט' באב	74	אבן
535	אהבה	78	זולת
544	זולת	83	קדושת מוסף
549	הוכרת נשומות		שבת ראשונה של חנוכה
563	זולת לשבת ראשונה אחר י"ז בתמוז	86	יוצר
575	זולת לשבת שנייה אחר י"ז בתמוז	102	מאורה
	שבת נחמו	106	זולת
582	יוצר	117	הכל
591	אבן	128	קריאת למפטיר
596	זולת	143	תפילת מוסף
599	קדושת מוסף	152	יוצר לשבת שנייה של חנוכה
	שבת שבת		פרשת שקלים
600	יוצר	167	יוצר
607	אבן	178	זולת
611	זולת	185	קרובה לשחרית
625	הפטרה	212	קריאת למפטיר
632	הפילת מוסף	227	קרובה למוסף
	שבת וראש חודש	237	יוצר להפסקה ראשונה
639	יוצר		פרשת זכור
645	אבן	247	יוצר
649	זולת	257	זולת
657	הכל	264	קרובה לשחרית
665	קריאה למפטיר	295	קריאה למפטיר
673	הפילת מוסף	302	(קריובה למוסף)
	שבת ברית מילה	309	יוצר להפסקה שנייה
687	יוצר		פרשת פרה
695	אבן	324	יוצר
700	זולת	334	זולת
704	קדושת מוסף	339	קרובה לשחרית
706	ברכת המזון לברית מילה	364	קריאה למפטיר
716	קרובה לפורים	375	(קריובה למוסף)
739	קריאה לפורים		פרשת החודש
743	יוצר לשבת נישואין	380	יוצר
750	אבן	391	זולת
755	זולת	398	קרובה לשחרית
759	רשוויות לחתן	426	קריאה למפטיר
768	פיוטים נוספים	445	קריובה למוסף

- This led to confusion about whether or not to recite the words חַי וְקִים נָורָא וְמַרְוָם וְקִדּוּשׁ or אל נא on these days, or the paragraph אל נא לעולם תרעץ. On the Days of Awe, the Old French and Eastern European communities plugged the gap of the missing “*Piyut 4*” by inserting the alphabetic litany אתה הוא אלחינו אלחינו, which seems to be very ancient, and which they must have found somewhere – but which has no connection with any of the *Kedushta’os* into which it is inserted, and in fact no connection with the Days of Awe. Western Ashkenazic communities do not recite this insertion, and therefore do not say חַי וְקִים נָורָא וְמַרְוָם וְקִדּוּשׁ on these days, though they still say the words אל נא at the end of the verse, וְאַתָּה קִדּוּשׁ, as if these words were part of the verse.

C. Rhyme, meter, and acrostic

In most *piyutim* of R’ Elozor b’Rabi Kallir and the *paytonim* who come after him (which includes the vast majority of what we recite in Ashkenaz), the ending of each line of a stanza rhymes.

In the *piyutim* of R’ Elozor b’Rabi Kallir, there is a fixed meter, meaning that all the lines of a stanza contain the same number of words; however, there is some flexibility regarding this, especially towards the end of a stanza. In later *piyutim*, the meter is often based on the number of syllables rather than the number of words.

Many *piyutim* have an acrostic. Often, this acrostic is simply that the lines of the *piyut* begin with successive letters of the *alef-beis*, or another order such as ק”ר ש”ת (the *alef-beis* backwards) or ש”ב ת”א (the first and last letter, followed by second and second to last, etc.). Sometimes, the author of the *piyut* will use the acrostic to sign his name, often (but not necessarily) after first employing an alphabetical acrostic (as is famously the case with *Akdomus*).

D. In praise of *piyutim*: from Rabbeinu Tam to the Maharil to Rav Hirsch and Rav Breuer

The Ashkenazic rabbis throughout the generations have been extremely enthusiastic about the recitation of *piyutim*. Rabbeinu

עדת יצחק בנו בכּוֹרֵךְ שמְאַהֲבָתְךָ שאַהֲבָתְךָ אתה ומְשִׁמְחָתְךָ ששְׁמִחָתְךָ בו קראת את שמו ישראל וישראל.

לפייך אנחנו חיבים להודות לך ולשבחך ולפארך ולברך ולקדש את שמה ולתת שבח והודיה לשמה. אשרינו מה טוב חלכנו ומה נעים גורלונו ומה ייפה ירשותנו. אשרינו שאנו משבים ומעריבים ערב ובקר בכְּלִיּוֹם תמיד פעמים באהבה ואומרים:¹

שְׁמָעֵ יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד.

בלחש: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

אתה הוא עד שלא נברא העולם, אתה הוא משביר האלים; אתה הוא בעוֹלָם זהה, ואתה הוא לעולם הבא. קדש את שמה על מקדישי שמה. וקדש את שמה בעוֹלָם. ובישועתך תרום ותגיבת קדנו, ברוך אתה יהוה מקדש את שמה ברבבים.

אתה הוא יהוה אֱלֹהֵינוּ בשָׁמִים ובָּאָרֶץ ובשָׁמִים העַלְיוֹנִים. אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומבעל עידך אין אֱלֹהִים. קבוץ קנייך מאַרְבָּעָה כנפות הארץ, יכירנו וידעו כל-באי עולם כי אתה הוא האלhim לברך לכל ממלכות הארץ. אתה עשית את השמים ואת הארץ את-הימים ואת כל-אשר בם. ומיו בכְּלִיּוֹם ירידך בעוֹלָם או בתְּהִתּוֹנִים שיאמר לך מה-תעשה? אבינו שבשמים עשה עמו חסד בעבור שמה הנדרש שנקרה עליינו, וקימלנו יהוה

¹ This is the Frankfurt nusach, and it differs from the version that is typical in Ashkenazic *siddurim* today: ערב ובקר ואומרים פעמים בכְּלִיּוֹם.

חוּן: קָשֵׁר תְּפִלִין הַרְאָה לְעַנוֹ. / תְּמִוּנַת יְהוָה לְנִגְדַּעַן.
 קָהָל: רֹאָזָה בְּעַמּוֹ עֲנוּיִם יְפָאָר. / יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהַתְּפָאָר.
 חָנוּן: רָאָשׁ דְּבָרֶךָ אֶמֶת, קֹוֹרָא מַרְאָשׁ / דָוָר וְדָוָר, עַם דָוָרָשׁ דָרָשׁ.
 קָהָל: שִׁית חַמּוֹן-שִׁירִי נָא עַלְיָה. / וְרֹנְתִּי תְּקִרְבָּא אַלְיָה.
 חָנוּן: תְּהִלָּתִי תְּהִי לְרָאָשׁ עַטְרָתָ. / וְתְּפִלָּתִי תְּפִוָּן קָטָרָתָ.
 קָהָל: פִּיקָּר שִׁירַת-דָרְשָׁ בְּעַנְיוֹנָה. / כְּשִׁיר יְנִשְׁר עַל-קְרָבָנִיָּה.
 חָנוּן: בְּרָכָתִי תְּעַלָּה לְרָאָשׁ מְשָׁבֵיר. / מְחֻזָּלָן וּמְוֹלִיד צְדִיק כְּבִירָה.
 קָהָל: וּבְבָרָכָתִי תְּגַעֲנָעַ לִי רָאָשׁ. / וְאַוְתָה קָחָלָךְ כְּבָשָׁמִים רָאָשׁ.
 חָנוּן וּקָהָל: יְעַרְבָּ נָא שִׁיחַי עַלְיָה. / כִּי נְפָשִׁי תְּעַרְבָּן אַלְיָה.

לְךָ יְהוָה הַגְּדָלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאָרָת וְהַגְּנָחָה וְתְּהָודָה כִּי כָל-
 בְּשָׁמִים וּבְאָרֶץ. לְךָ יְהוָה הַמְּמַלְכָה וְהַמְּתַנְשָׁא לְכָל לְרָאָשׁ.
 מַיִם לְגָבוּרוֹת יְהוָה יִשְׁמַיעַ בְּלַתְּהִלָּתוֹ.

In KAJ, the service ends at this point.

Communities which have not yet recited the *Shir Shel Yom* (p. 42), do so at this point.
 Other communities may also then recite various other chapters of Tehillim on
 special Shabbosos (printed at the end of their respective sections).

Some communities conclude the service with אָדוֹן עוֹלָם, on the next page.

In Frankfurt, the following Psalm was recited at this point, but in KAJ it is recited only on weekdays and Chol HaMoed, and omitted on Shabbos, Yom Tov, and Yom Kippur.

תְּהִלִּים פג

שִׁיר מִזְמֹר לְאַסְפָה. אֱלֹהִים אֶל-דָמִיר-לְךָ אֶל-תְּחִרְשׁ וְאֶל-תְּשִׁקְטָ
 אָל. כִּי-הָנָה אָוַיְבָךְ יְהָמִין וּמְשְׁנָאֵיךְ נְשָׁאָרָשׁ. עַל-עַמָּךְ יְעַרְבִּיםָ
 סָזָד וַיְתַעֲצֹז עַל-צְפָנָנִיךְ. אָמָרָו לְכִי וְנִכְחִידָם מְגַנְיָה וְלְאַיְזָכָר
 שְׁמָדִישָׁרָאֵל עוֹד. כִּי נְעַצֵּז לְבָב יְחִידָו עַלְיָה בְּרִית וְכָרְתָנוּ. אֲהַלִי
 אֲרֹדָם וַיְשִׁמְעָאָלִים מְזֹאָב וְהָגָרים. גָּבָל וְעַמּוֹן וְעַמְלָק פְּלִשְׁתָעָם-
 יְשִׁבְיָ צָר. גַּם-אֲשֹׁור גַּלְגָּלָה עַפְם הָיו זְרוּעַ לְבָנִים-לֹוט סָלָה. עַשְׁה-
 לְהָם כְּמָרִין כְּסִיסָּרָא כְּבִין בְּנָחָל קִוְשָׁוֹן. נְשָׁמָרוּ בְּעַיְינָדָר הָיו

כהל: שְׁבַת אֵל מִכֶּל־מְלָאכָהוּ. וַיּוֹם הַשְׁבִּיעִי מִשְׁבֵּח וְאֹמֵר מִזְמָרֶר שִׁיר לַיּוֹם הַשְׁבָּת (טוֹב לְהִדּוֹת לְיהוָה).¹ לְפִיכְךָ וּפָאַרְוָה וַיְבָרְכוּ לְאֵל כָּל־יִצְׁרוּיוּ, שְׁבָח יִקְרָב וְגַדְלָה יִתְנַנוּ לְאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כָּל הַמְּנָחִיל מִנְוִיחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקָדְשָׁתוֹ בַּיּוֹם שְׁבָת קָדְשָׁה.

חוּז: שְׁמָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדֵּשׁ וַיְזַכֵּר מַלְכָנוּ יִתְפַּאֲר בְּשָׁמִים מִמּעָל וּעַל הָאָרֶץ מִתְחַת. תִּתְבֹּרֶךְ מַוְשִׁיעָנוּ עַל שְׁבָח מְעָשָׂה יִדְיָךְ וּעַל מְאֹורִי אָוֹר שְׁעָשִׂית יִפְאַרְוָה סֶלֶת.

תִּתְבֹּרֶךְ צוֹרָנוּ מַלְכָנוּ וּנוֹזָלָנוּ בַּוֹּרָא קָדוֹשִׁים יִשְׁתַּבְּחַ שְׁמָךְ לְעַד מַלְכָנוּ. יוֹצֵר מִשְׁרָתִים וְאַשְׁר מִשְׁרָתָיו בְּלָם עֲוֹמָדים בְּרוּם עַולָּם וּמִשְׁמִיעִים בְּיִירָאָה יִחְדָּר בְּקוּלָּה דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִים וּמֶלֶךְ עַולָּם. בְּלָם אֲהֹובִים בְּלָם בְּרוּרִים בְּלָם גְּבוּרִים וּבְלָם עֲשִׂים בְּאַיִםָה וּבְיִירָאָה רְצֹוֹן קְוֹנָם. וּבְלָם פּוֹתָחִים אַתְּ פִּיכְם בְּקָדְשָׁה וּבְתְּהִרָּה בְּשִׁירָה וּבְזֹמְרָה וּמְבָרְכִים וּמִשְׁבָּחִים וּמִפְּאָרִים וּמִעָרִיצִים וּמִקְדִּישִׁים וּמִמְלִיכִים -

כהל: - אַתְּ-שִׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגּוֹבֵר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא.חוּז: וּבְלָם מִקְבְּלִים עַלְיָהָם עַל מַלְכּוֹת שָׁמִים זוּ מִזְהָה וּנוֹתָנים רְשִׁוֹת זוּ לְזֹה לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצָרָם בְּנִנָּתָרָה רְוִוח בְּשִׁפָּה בְּרוּרָה וּבְנִיעִמָּה, קָדְשָׁה בְּלָם כָּאַחֲרָעָנוּם וְאֹמְרִים בְּיִירָאָה:

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה אֱבָאֹת מֶלֶא כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדָו.

If a *bris miloh* will take place today (and it is not Rosh Chodesh),
continue with p. 695.

On Rosh Chodesh, continue with לְרַאֲלִים, **on the facing page.**

¹ Most earlier Western Ashkenaz siddurim omit this clause; Baer includes it only in parentheses, while Heidenheim includes it outright.

וְהַאֲפָנִים וְתִיּוֹת הַקָּדָשׁ
בְּקָרָעַשׁ גָּדוֹלָ מַתְנְשָׁאִים לְעַמְתָּ שָׁרְפִים
לְעַמְתָּם מַשְׁבָּחִים וְאֹמְרִים:

FOR SHABBOS THAT FALLS ON ROSH CHODESH:

(See introduction on p. 645.)

אופן. ע"ס א"ב מושולש עד אות י"ד.

לְךָ אַלְמִים אַלְפִים אַלְפִים אַלְפִים אַלְפִים אַלְפִים
לְךָ בְּרָקִים בְּרָקִים בְּרָקִים אַמְרִים בְּרָקִים
לְךָ קָהְלָות בְּשָׁבָתּוֹת וּבְחֶרְשִׁים אַמְרִים קָדוֹשׁ וּבְרִיךְ.

לְךָ גּוּעִים גּוּעִים גּוּעִים אַמְרִים קָדוֹשׁ
לְךָ דּוֹבְבִים דּוֹבְבִים דּוֹבְבִים אַמְרִים בְּרִיךְ
לְךָ קָהְלָות בְּשָׁבָתּוֹת וּבְחֶרְשִׁים אַמְרִים קָדוֹשׁ וּבְרִיךְ.

לְךָ הַוְמִים הַוְמִים הַמְלָה אַמְרִים קָדוֹשׁ
לְךָ וְעִידִים וְעִידִים וְתִיקִים אַמְרִים בְּרִיךְ
לְךָ קָהְלָות בְּשָׁבָתּוֹת וּבְחֶרְשִׁים אַמְרִים קָדוֹשׁ וּבְרִיךְ.

לְךָ זְעַקִים זְעַקִים זְעַקִים אַמְרִים קָדוֹשׁ
לְךָ חְלִים חְלִים חְלִים אַמְרִים בְּרִיךְ
לְךָ קָהְלָות בְּשָׁבָתּוֹת וּבְחֶרְשִׁים אַמְרִים קָדוֹשׁ וּבְרִיךְ.

לְךָ טִסִּים טִסִּים טִסִּים אַמְרִים קָדוֹשׁ
לְךָ יְקָרָאִים יְקָרָאִים יְקָרָאִים אַמְרִים בְּרִיךְ
לְךָ קָהְלָות בְּשָׁבָתּוֹת וּבְחֶרְשִׁים אַמְרִים קָדוֹשׁ וּבְרִיךְ.

וְתִחְיָתִים יְשֻׁרְרָוּ / וְכָרְבוּם יְפַאֲרָוּ
וְשָׁרְפִים יְרַנְנָו / וְאַרְאָלִים יְבָרְכוּ
בְּנִי כָּלִיחִיה וְאֹפֶן וְכָרָב לְעַמְתָּ שָׁרְפִים
לְעַמְתָּם מַשְׁבָּחִים וְאֹמְרִים:

בְּרִיךְ כְּבָוד־יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ.

לֹאָל בְּרוֹךְ נְעִימֹת יְהֹנוֹ, לְפָלָךְ אֶל חַי וּקְיָם זְמִירֹת יְאִמְרוֹ
וְתִשְׁבָּחוֹת יְשִׁמְיוֹן. כִּי הוּא לְבָדוֹ פּוּעַל גְּבוּרוֹת עֲשָׂה חִדְשֹׁות
בְּעַל מְלָחָמוֹת זָרָע צְדָקֹת מִצְמִיחָה יְשֻׁעוֹת בּוֹרָא רְפּוֹאוֹת
נוֹרָא תְּהִלּוֹת אֲדוֹן הַגְּפַלְאֹת: הַמְחֻדָּש בְּטַבּוֹ בְּכָל-יּוֹם
תָּמִיד מַעֲשָׂה בְּרָאשָׁת. כְּאָמוֹר: לְעֵשָׂה אָוָרִים גְּדָלִים. כִּי
לְעוֹלָם חָסֶדוֹ.

מאורה. חתום שלמה בראשי החזרות.

שְׁנִי זִיהִים / נְכָרָתִים / בְּנֵן נְעֹוֵל יְאִזְהִירֹ
לְרָאשׁ קְהָתִים / וְאַפְרָתִים / שְׁתִי עַטְרוֹת יְכִתְרֹ
וּעַל¹ מְנוֹרָה / הַטְהוֹרָה / כְּמוֹ נְרוֹת יְזָהִירֹ
הַן בְּמַחְנֶה² / אֶל מַול פְּנֵי / הַמְנוֹרָה יְאִירֹג.

לְבָנוֹ אַפְרָת / צִיּוֹן נְכָרָת / אֲשֶׁר הִיה קְצִיּוֹן נְגַבֵּל
לְבָנוֹ הַמְשָׁח / אֲשֶׁר הַוְשָׁח / כְּמוֹ אֲנִיה בְּלִי חֹבֶל
זְכֹור מְרָאָה / אֲשֶׁר רְאָה / זְכַרְיוֹה בָּעֵיר בְּבָבֶל
כְּמוֹ זְכִירָתִם / וְהַשְׁעַתִם / אָזִי עַל יְד וְרַבְבָּל
זְכֹור זְקָעָם / לְהַשְׁעִיעָם / וְגַם הַקְרָא שְׁנָת יוֹבֵל

שְׁנִי זִיהִים – This *piyut* is written by Shlomo Ibn Gabirol, an eleventh century Spanish *payton*. Inserting a *piyut* into this section of the *berochot* was quite common in Spain, but unheard of in Ashkenaz (indeed, in Western Ashkenaz, this is the only *piyut* of this type for the entire year). This *piyut* is a poetic play on today's *haftoro*, in which Zecharia has a vision of the *Menorah* burning in the third *Beis HaMikdosh*. We say that we are currently missing the *Menorah* and pray that it will soon be returned to us. (In KAJ and many other communities, this *piyut* is sung by the congregation.)

¹ All manuscripts and many printed editions read, מַול, which is the original text. (See supplemental note 2, at the end of the volume.)

² This vocalization follows Heidenheim and Baer, and is sung at KAJ. However, the meter requires בְּמַחְנֶה, which is the original vocalization.

אַתָּה הַלְךָ לִפְנֵי יְהוָה, בָּאָרֶצֶת הַחַיִם. הַאֲמָנוֹתִי כִּי אָדָבָר, אַנוּ
עֲנִיתִי מְאָד. אַנוּ אָמָרָתִי בְּחַפְזִי, כָּל-הָאָדָם כָּזֶב.

מִה-אָשֵׁב לִיהוָה כָּל-תְּגִמּוֹלָהִי עַלִּי. כָּסִישִׁיעוֹת אַשָּׁא
וּבְשָׁם יְהוָה אָקְרָא. נִדְרִי לִיהוָה אָשְׁלָם. נִגְדָּה-נָא לְכָל-עַמּוֹ.
יִקָּרְבָּעַלְיִנִי יְהוָה, הַמּוֹתָה לְחִסְדֵּיו. אַנְהָה יְהוָה כִּי אַנוּ עַבְדָּה,
אַנוּ עַבְדָּה בְּנוֹ אָמַתָּךְ פְּתַחַת לְמוֹסְרִי. לְךָ אָזְבָּחַ זְבַח תּוֹדָה,
וּבְשָׁם יְהוָה אָקְרָא. נִדְרִי לִיהוָה אָשְׁלָם. נִגְדָּה-נָא לְכָל-עַמּוֹ.
בְּחִצְרוֹת בֵּית יְהוָה בְּתוּכֵיכִי יְרוֹשָׁלָם, הַלְלוֹיָה.

הַלְלוּ אֶת-יְהוָה כָּל-גּוֹןִים, שְׁבָחוּהוּ כָּל-הָאָמִים. כִּי גָּבָר עַלְלֵינוּ
חִסְדָּו וְאָמַתָּיְהוָה לְעוֹלָם, הַלְלוֹיָה.

חִזּוֹן: הַזְׂדוֹ לִיהוָה כִּי טֹב, כִּי לְעוֹלָם חִסְדָּו.
קָהָל: הַזְׂדוֹ לִיהוָה כִּי טֹב, כִּי לְעוֹלָם חִסְדָּו.
חִזּוֹן: יֹאמֶר נָא יִשְׂרָאֵל, כִּי לְעוֹלָם חִסְדָּו.
קָהָל: הַזְׂדוֹ לִיהוָה כִּי טֹב, כִּי לְעוֹלָם חִסְדָּו.
חִזּוֹן: יֹאמֶר נָא בֵּית-אָהָרֹן, כִּי לְעוֹלָם חִסְדָּו.
קָהָל: הַזְׂדוֹ לִיהוָה כִּי טֹב, כִּי לְעוֹלָם חִסְדָּו.
חִזּוֹן: יֹאמֶרנוּ נָא יְרַאֵי יְהוָה, כִּי לְעוֹלָם חִסְדָּו.
קָהָל: הַזְׂדוֹ לִיהוָה כִּי טֹב, כִּי לְעוֹלָם חִסְדָּו.

– אַנְהָה יְיָ כִּי אַנְיָ עֲבָד
O God, if I am your servant, then I am as the son of
your maidservant, the one whom You released from bondage. This means
that the generation ready for redemption now realizes that, whatever
abilities or chastity it possesses for the call to this new future, it owes to
the generations of the past who faithfully persevered in their service of God
as “His maidservant” through trial and tribulation and who became the
true mother of the new generation of the future by passing on to their
descendants all that is noble and true. The whole Jewish past is and
I am amatz.

אָדָני שְׁפְטִי תִּפְתֹּח וְפִי גָּזִיד תִּתְהַלְתָּחֶה.

בָּרוּךְ אֱתָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אֲבָרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאָל הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא אֶל עַלְיוֹן גּוֹמֵל חִסְדִּים טוֹבִים
וְקָנָה הַכָּל וּזְכֵר חִסְדֵּי אֶבֶת וּמְבֵיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְּנֵיָהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ
בְּאֶחָבָה. מֶלֶךְ עֹזֵיר וּמוֹשִׁיעֵם וּמְגַן.

מִסּוֹד חִכְמִים וּנְבוּנִים
וּמְלָאָמָר קְדֻשָּׁת מִבְנִים
אָפְתָחָה פִי בְּשִׁיר וּרְנָנִים
לְהֻדּוֹת וְלַהֲלֵל פָנֵי שֹׁוכֵן מְעוּנִים.

פיוט א: מגן. ע"ס א"ב.

אֹז מָאוֹ זָמֹות בְּכָל פָּעֵל
בְּמִסְפֵּר בְּמִשְׁקֵל פָּל לְהָעֵל
קָדְתָ בְּכָנו לְמַשְׁוֵי מִפְיַי שָׁעֵל
קְדֻשָּׁת מִפְקַד וּפִי בְּעֵמִי נְעֵל.

הָעֵל הַמִּירָיו כְּבָוד רַע בְּבָעֵל
וְזֹה “לֹלָא זֶה פְּצַחְוּ בְּמִעֵל
עֲנָחוּ בְּחַרְוֹן אָפִי נְגַנֵּפָה וְנְעֵל
חַל בְּעָדָם חַכְרָיו וְהַצְרִי חָעֵל.

טְרַח מִשְׁאָם הַגָּד לו שָׁאת
יִשְׁרָם לְהַלִּיז תְּלוּי רָאשׁ לְשָׁאת

— The *Chazzon* recites these lines before the beginning of every *Kedusha*, which serve as an introduction to the recital of praise of God.

— אֹז מָאוֹ — This first *piyut* says that God had determined the creation of every being before He created the world. It then continues that the *mitzvah* of giving the half-shekel serves to atone for the sin of the golden calf.

למי נקה חטא חטא הוא: וכבר האسف אה-אפר הפה אה-
בנדייו וטמא עד-הערב והיתה לבני ישראל ולגר תגר
בתוכם לחתת עולם: הנגע במת לכל-נפש אדם וטמא
שבועת ימים: הווא יתחטא-בו ביום השליישי וביום השביעי
ויתחר ואמלא יתחטא ביום השליישי וביום השביעי לא
ויתחר: כל-הגע במת בנפש האלים אשר-ימות ולא יתחטא
את-משכן יהוה טמא ונכרצה הנפש והוא מישראל כי מי
נלה לא-זך עליו טמא יהזה עוד טמאתו בו: זאת התרלה
אדם כי-ימות באלה כל-הבא אל-האל וכל-אשר באלה
ויטמא שבעת ימים: וכל כלי פתווח אשר אין-צמיד פתיל
עליו טמא הוא: וכל אשר-יגע על-פני השדה בחלל-חרב
או במת או-בעצם אדם או בקביר יטמא שבעת ימים: ולקחו
לטמא מעבר שרבת החטא ונתנו עליו מים חיים אל-כלי:
ולקח אוזב וטבל במים איש טהור וזהה על-האל ועל-
כל-הכליים ועל-הנפשות אשר היודשים ועל-הגע בעצם או

רכ"י

למי נקה. למי סירה כמו וידיו והן ני (חיכא). לידות קינות בגויס (וכיכא) נזון וליקה. טמיה טהרה. נזון טנו כפסומו. ולפי הכתוב, קרלה סכמונח חטאת לומר טהרה קדושים לא-הקל. טהרה טהרה. טהרה יממת צו. זמפל ספל (מ"ה ט). זממ זנפה. וחייך מות כל נפש סהלה נזון נט צהין טומחה לרייכ פהה. דבך מהל, נזנק וז לצעית דס (מולין עז). למת מזנק ט' טמלה. חס נקם לעולה הפילו גנדילה כלה טהרה צלייני וצנייני. עוד טמלה צו. ה' על פי סטעל. כל סט אל סהלה. ועוד טהרה צמו. וכל כל פסום. כל כי קרט סכמונח מדגר, צהין מקבל טומחה מגזו הלה מטכו, לפיקן חס חי מגופת גמידתו פמולס עליו יפס חמוץ עטלה טהרה, ה' חס יט' מידי פטיל עליו טווור (ספל). פטיל. נזון מזונר גאנז עדרי וכן נפמולי הלאיס נפתלמי (גאנטמי) נמחגרמי עס להומי. על פני קאלה. רגומינע. לרען לרצות גולן ודופק. ופסומו, על פני קאלה, צהין צס מס' מטמא סט בוניגע.

מנMRIע	יעץ מחרף לונוף אווי הובשף פנריי בְּלִילָה. כְּרֻע בֶּל וּמְצֻבּוּ בְּאִישׁוֹן לִילָה.
לנילן	לְאִישׁ חַמְדוֹת נְגַלָּה רָזָ חַזּוֹת נִיהִי בְּחָצֵי הַלִּילָה.
גַּלְאָהָר	מְשַׁחַר בְּכָלִי קָדֵשׁ נְהַרְגֵּן בּוֹ בְּלִילָה. נוֹשֵׁעַ מִבּוֹר אֲרִיוֹת פּוֹתָר בְּעַתּוֹתִי לִילָה.
סְמִן	שְׁנָאָה נְטָר אַנְגִּי וְכַתְבָּ סְפָרִים נִיהִי בְּחָצֵי הַלִּילָה. עוֹרְרָת נְצָחָה עַלְיוֹ בְּנֶנדֶד שְׁנָת לִילָה.
	פּוֹרָה תְּדַרּוֹה לְשִׁמְרָה מְהָרָה מְלִילָה. הַלּוּס לְעַמְּדָה נְמָה צָרָח כְּשִׁמְרָה וְשָׁחָה: אַתָּה בְּקָר וְגַם נִיהִי בְּחָצֵי הַלִּילָה.
	חוֹזֶן קָרְבָּ יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא רַם הַוְדָעָכִי לְךָ יוֹם אָפָּה לְךָ שְׁמָרִים הַפְּקָד לְעִירָךְ בְּלָהִים וּכְלָהִים תְּלִילָה. תְּאֵיר כָּאֹור יוֹם חַשְׁבָּת נִיהִי בְּחָצֵי הַלִּילָה.

Some communities – but not KAJ – continue immediately with (p. 483).
They will instead recite this following *piyut* in *Musof* (before *Capul*).

סדר הלכות. ע"ס א"ב *Capul*.

אדיר דר מתיוחים / בְּחָסֵד כָּל מְלָחִים
אוֹזֶן אַנְקָת אֲנִיּוֹת / וְהַזְּצִיאָם מִבּוֹנְתֵי הַחֹחִים.
אוֹ בְּרַב חַמְלָתוֹ / דָר מִמְעָן דִּירָתוֹ
וּפְרָה מִפְּרָך אַיִמָתוֹ / וְכָנָם חַבֵּל נְחַלָתוֹ.

– אַדִיר דָר – This *piyut* is not part of this *Kerovo*, but rather it is an anonymous *piyut* of unknown origin. Indeed, some Western Ashkenazic communities recite it in *Musof* (before *Capul*) and in the Greek Romanite rite it was recited as a *Yotzer*. It discusses many *halochos* of preparing for Pesach and is cited by *Tosafos* in *Zevochim* 95b.

על-הראשונים ועל-האחרונים
דבר טוב וקיים לעולם ועד. אמת
ואמונה حق ולא עבר. אמת
שאיתה הוא יהוה אל-הינו ואלהי
אבותינו מלכנו מלך אבותינו,
וגאלנו גואל אבותינו, יוצרנו צור
ישעינו, פורנו ומיצילנו מעולם
שםך, אין אללים זולתך.

אתה הוא מלכנו
מלך אבותינו אמת
לגאלנו כאשר גאלת¹
את אבותינו. אמת
ממעם שםך מחר
על-לינו נקרא באהבה
אין אללים זולתך.

וולח א"מ א"ר ורפסוף חחות רויימן

אֶלְלָהִים אֶל-הָמִי לְךָ אֶל-תְּשַׁקְּט וְתְּחִרְשֵׁ
בְּבַעַד נָוֶה הַיְכָלֵד כִּי נָהָרָס וְנָחָרֵש
פּוֹיִם יְרִשְׁהוּ כְּבָן רָאוֵי לִירְש
דָּם עַבְרִיד שְׁפָכוּ וְדָרוֹשׁ לֹא נָדְרֵש.

אלהדים אל דמי – This *piyut* is signed Binyomin, usually assumed to be Binyomin ben Zerach, who probably lived in southern Italy in the eleventh century. He also wrote, among other things, the *Yotzer* and *Zulas* that we recited on *Shabbos HaGodol*, and the *Lecho Eilim* *piyut* of *Rosh Chodesh*. We complain to God that the non-Jews are terrible to us: they have killed us and destroyed the *Beis HaMikdosh*.

(While we are fortunate to live in peace with many of our neighbors and are certainly not referring to them, there still exist today many non-Jews in other lands who openly profess their hatred.)

We conclude that we can't bear this exile for any longer, and therefore beseech God to redeem us, build the *Beis HaMikdosh*, and to completely restore the Temple service. This fits directly into the context of this *berochah*, whose main theme is redemption.

Even though we recite this *piyut* in *Iyor* to commemorate the Crusades, Binyomin ben Zerach lived before the Crusades, so he must have written about decrees against the Jewish people in general.

¹ פָּנָאַלְפָ follows Heidenheim and Baer. Older texts read כָּאַשְׁר פָּנָאַלְפָ.

The following prayers are *Yizkor*, in memory of various deceased people. (Unlike in Eastern European communities where *Yizkor* was traditionally recited on certain days of Yom Tov, in Southern Germany it was recited specifically on the Shabbosos before Shavuos and Tish'a B'Av.)

1. In memory of the rabbis of Europe and our relatives there (over a thousand years of Jewish life).

אֶל מֶלֶא רְחִמִּים / שָׂוֹן בְּמִרְזָׁים
הַמֵּצָא מִנוּחָה נְכוֹנָה / עַל פִּנְפִּי הַשְׁכִּינָה
בְּמַעְלוֹת קָדוֹשִׁים וְתָהוֹרִים / כַּזְהָר הַרְקִיעַ מִזְהִירִים
אֶת-נְשָׁמוֹת מַזְרִינוּ וַרְבִּינוּ הַגָּאָנוֹנִים וְהַצְדִּיקִים
בָּאָרֶצֶת אַיִּרְפָּא, וְאֶת-נְשָׁמוֹת כָּל-קָדוֹשִׁינוּ וְאַחֲרֵינוּ
שְׁהַלְכֵי לְעוֹלָמָם, בָּנֵן עֲדָן תְּהִיה מַנִּיחָתָם
וּבְעַל הַרְחָמִים / יִסְתַּיְרֵם בְּסֶתֶר כְּנֶפֶי לְעוֹלָמִים
וַיִּצְרֹר בָּצְרֹר הַחַיִם אֶת-נְשָׁמָתָם / יְהוָה הוּא נְחַלְתָּם
וַיְנַחֵן עַל-מִשְׁבָּבָם בְּשָׁלוֹם
וְנִאמֶר: אָמֵן.

2. In memory of the victims of the Holocaust of the 1930s-1940s, including a list of many of the occupied countries.

אֶל מֶלֶא רְחִמִּים / דֵין אֶלְמָנוֹת וְאַבִּי יְתּוֹמִים
אֶל נָא תְּחַשָּׁה וְתְחַאֲפֵק לְדִם יִשְׂרָאֵל שְׁגַנְשָׁפֵךְ כְּמִים
תָּנוּ מִנוּחָה נְכוֹנָה / עַל פִּנְפִּי הַשְׁכִּינָה
בְּמַעְלוֹת קָדוֹשִׁים וְתָהוֹרִים / כַּזְהָר הַרְקִיעַ מִזְהִירִים
אֶת-נְשָׁמוֹתֵיכֶם שֶׁל יוֹתֵר מִשְׁשָׁה אֶלְפִּי אֶלְפִּים
יִשְׂרָאֵל, אֲנָשִׁים וָנָשִׁים יְלִדִים וַיְלִדוֹת, שְׁגַנְהָרָנוּ
וְשְׁגַנְשָׁחָטוּ וְשְׁגַנְשָׁרְפּוּ וְשְׁגַנְטְּבָעּוּ וְשְׁגַנְהָנָכוּ וְשְׁגַנְקָרְבּוּ
חַיִם

הazon לבדו אומר: **ונעריךך ונקדישך כסוד שיח שרפוי קדש. הפקדישים**
שםך בקדש. בכחיך עליך נביאך: וקרא זה אליה ואמר:
קהל: קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות מלך הארץ בבודו.
קהל ואח"ב חזון: כבודו מלא עולם. משפטיו שואלים זה לזה איה מקום
בבודו. לעמתם ברוך יאמרו:
קהל: ברוך קבוד יהוה מקומו.
קהל ואח"ב חזון: ממקומו הוא יפן ברחמים ויהן עם המוחדים שמו ערב
ובקר בכל יום פמיד. פעמים באבבה שמע אומרים:
קהל: שמע ישראל יהוה אלתנו יהוה אחד.
קהל ואח"ב חזון: אחד¹ הוא אלתינו הוא אבינו הוא מלכנו הוא מושענו
והוא ישמענו ברכתיו שנית לעני פלאתי: להיות לכם לאלהים.
קהל: אני יהוה אלתיכם.

אלתיכם יזריח שמשו שבעתים בגבירותו
הירח בהתקדשו כשמש זריחתו
וthonradsh בהתקדשו לחידש כפרתו
רות היום לשמשו חומות קדשת שכינתו
מדירחך בחרדשו ומדי שבת בשפטו.

חזון: **ובדברי קדשך כתוב לאמר:**
קהל: ימלך יהוה לעולם אלתיך ציון לדור ודור הלאוריה.
והazon ממשיר לבדו: לדור ודור נגיד גודליך ולנצח נצח
קדשתך נקייש. ושבחך אלתינו מפינו לאימוש לעולם ועד, כי
אל מלך גדול וקדוש אתה. ברוך אתה יהוה האל התקדוש.

– אלhim יזריח – The Western Ashkenazic rite recites this *piyut*, signed by, whenever *Rosh Chodesh* falls on Shabbos. We pray for the ultimate redemption, at which point the moon will no longer be small, but will rather be large and bright like the sun. We also pray that this *Rosh Chodesh* should serve as an atonement for our sins.

¹ See footnote 1 on p. 56.

ברית עולם **ברכתה פנה לחבריים בונים
בתחזק ליל גלות מים ישועה ממעינים —
בשמחה שלמה ישמחו יוניך בחתונים
דשנים ורעננים.** (תהלים צב:טו)

ברית עולם **ורעננים כשתלי זיתים ולארכם יקוו
ואויביך חרב יחרבו —
ועדר לבנייך ויעידו באים ויתחו
כל-הנוים כאן נגדו מאפס ותהי נחשבו.** (ישעה מ:יז)

ברית עולם **נחשבו כבבמה נטמו בעיניכם
נתנים תחת פפות רגיליםם —
נטולי פקס עבור אתם ובניכם
ולקחתי אתכם מן הנויים וקבצתי אתכם.** (יחזקאל לו:כד)

ברית עולם **אתךם לבבכם אמול מערלהתכם
אדרוחי אתן בקרבכם —
אכול ושבוע והללום על ארצכם
אשר נתן יהוה לכם.** (שמות טז:טו)

**ככתוב: ואכלת ושבעת וברכת אתי יהוה אל-היה על-הארץ
הטהה אשר נתן לך.** (דברים ח:)

ברוך אתה יהוה על-הארץ ועל-המזון.

רְחֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל־יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ וְעַל־יְרֻשָּׁלָם עִירֵךְ
וְעַל־צִיּוֹן מִשְׁפָּנוֹ כְּבוֹדךְ וְעַל־מִלְכָוֹת בֵּית דָוד מֶשִׁיחָךְ וְעַל־
הַבִּית הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹש שָׁנְקָרָא שָׁמֶךְ עַלְיוֹן. אֱלֹהֵינוּ אֱבִינוּ,

אַתְּ אַסְתָּר
 גַּל מִמְּסָחִיר לְגֹזָל
 גּוֹי בְּנוֹאָשׁ מִלְּהָגָאָל
 גְּזֹזֶר אָם אַיִן לְאִישׁ גֹזָל
 גַּלְעֵף מִיְשָׁפֵה תְּבִנִית הַגֹּזָל
 גַּשׁ כָּאַח לְצָרָה לְצָחָצָה הַגֹּזָל
 עִיר וִקְדִּישׁ לְהַקְדִּישׁ אַיִל.
 בָּרוּךְ אֱתָה יְהוָה הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

ח'ו: מִלְפָנֵי

אֱתָה חָנוּן לְאָדָם הַעַת, וּמִלְפָנֵד לְאָנוֹשׁ בִּינָה. חָנוּן מַאֲתָקֵד בִּינָה הַעַת
 וְהַשְּׁבֵל.

מִכְלָל –
 דָוָרוּ בָנָ לְהַתְבּוֹנָן
 כְּעַת מַאיִזָּה חַטָּא צָנָג צָר שָׁנוּן
 דְבָרַת אָב כִּזְכָר אָוְנִין
 דְלִתִי צוֹר כְּנָסָה דְפָק וְתַבָּן
 דְגָלִים לְשָׁלֵשׁ פָּעָן וְלַחֲנָן
 זְעַקְמָם בָנָ דָעַת חָנוּן.
 בָּרוּךְ אֱתָה יְהוָה חָנוּן הַקָּרְעָת.

ח'ו: הַמְלָךְ

הַשִּׁבְנָנוּ אָבָנָנוּ לְתוֹרָתָךְ, וְקִרְבָנָנוּ מַלְכָנָנוּ לְעַבּוֹדָתָךְ, וְתַחֲזִירָנוּ בְּרִשְׁוּבָה
 שְׁלִמָה לְפָנֵיךְ.

את אסתר – God took Esther out of hiding so that she could redeem the Jewish people; since there was no other redeemer, God appointed one from the tribe of Binyomin. Mordechai brought about the redemption in order to sanctify God's name.

מכל – Mordechai tried to understand why the Jewish people were deserving of such a punishment, and a three day fast was declared to cry out before God.

מול אירן שור

רַץ שְׂעִיר כָּאֵמָן /
וְרַץ אֶל-שׂוֹר מִזְמָן /

מול סיון תאומים

שְׁלִישִׁי שָׁמָר /
מִתְנַדֵּת בְּמִשְׁמָר /
וְכְתָאָמִי תָּמָר .

מול תמוון סרפן

תְּפִמוֹן חָנוֹ לְשָׁמִים /
וְסְרִטְן גָּדָל בְּפִים /

חתום ראשיהם אלעזר בירבי קליר.

מול אב אריה

אַמְל וְרַבָּה /
חַמִּישִׁי כְּהַנְבָה /
הַיְ בִּי סִוְבָה .

מול אלול בתולח

לְעִשּׂוֹר בְּהַמָּה /
וּמְבָתִילָה הַוָּמָה .

עַלְצָו עַלוֹת בְּפִגְלָה /
רַע וְכִפּוֹר וְרַגְלָה /
וּנוֹסֵף מְנוּחָה רַגְלָה .

מול תשרי מאזנים

זָכִוִת סָר מַרְעָה /
וְהַזְכֵר לְהַפְרָעָה /

רְאָה בְּיִרְחָה בְּוָיל /
וְלֹא יְדַעַּכְיִ קַיְזִוְיל /

בּוֹ תָּר לְקָרָב /
וַיּוֹשֵׁב עַל-עַקְרָב /

יְסִוְרָה הַיְכָל קְדָש /
הַזְּבָר לְאַנְשֵׁי קְדָש .

מול מירח שון ערב

רָע פְּרִישָׁה רַשְׁתָּה /
כִּי בָּאִיתָן קַשְׁתָּה .

מול כסלו קשת

The *piyutim* for *Shabbos Nissu'in* were recited in early Ashkenaz, as mentioned by *Maharil* (*Hilchos Nissu'in* 9). They appear in all early printings of the *piyutim*, and they are found in *machzorim* printed as late as 1823. However, they are not found in Baer's *Avodas Yisroel Siddur* (except the *Eloheichem*), and they are also not recited in KAJ. Nevertheless, we have printed them here for the interest of the reader, and also for communities which may still recite them. (From the *Maharil* and most early sources, it appears that these *piyutim* were recited on the *Shabbos* immediately following the wedding; however, there is some evidence that in later centuries, they were recited on a *Shabbos Aufruf*, immediately preceding the wedding.)

חן: **ינְחַדּוּ בְּשִׁיר מָעָלוֹת עַל אָוֹר נָנוֹהִים**
עַמִּי בְּמִקְהָלוֹת בְּרָכוּ אֱלֹהִים
וַיְשָׂאוּ בְּנֵי אָלָה חַי אָל אָל בְּרָכָה
שָׁמַשׁ לְאָוֹר נָתָן בְּרָא חַשְׁכָה
חַמְלָל בְּרוֹב חַסְדֵּינוּ נֶפֶשׁ פְּרָזָה
יָאִמְרוּ עַלְיִי כְּכָה: בְּרוֹךְ אֱלֹהִים
עַמִּי, בְּמִקְהָלוֹת בְּרָכוּ אֱלֹהִים.

קהל: וְתִבְרָךְ וְיִשְׂפַּחַת וְתִפְאָר וְתִרְומָם
וּוְנִשְׁאָר שְׁמוֹ שְׁלָמָלָךְ מֶלֶךְ הַמְּלִכִּים
בְּקָרוֹשׁ בְּרוֹךְ הוּא שְׁהָא רַאשְׁׂוֹן וְהָא
אַתָּרוֹן וּמְבָלְעָדוֹר אַיִן אֱלֹהִים. סָלוּ לְלִבְכָּבָב
בְּעַרְבּוֹת בְּהָא שְׁמוֹ וְעַלְיוֹן לְפָנָיו. וְשָׁמוֹ
קְרוֹבָם עַל-כָּל-בְּרָכָה וְתִהְלָה. בְּרוֹךְ שָׁם
כְּבָד מְלִכְתָּו לְעוֹלָם וְעוֹד. וְהִי שֵׁם יְהוָה
מְבָרָךְ מַעַפָּה וְעַד עַלְמָם.

קהל: **בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וְעַד.**

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אָוֹר וּבּוֹרָא חַשְׁךָ
עַשְׂה שָׁלֹום וּבּוֹרָא אַתָּה הַכְּפָלָה.
אָוֹר עַזְלָם בְּאֹזֶר חַיִם / אָוֹרָת מַאֲפֵל אָמֵר וְיִהְיֶה

— This *piyut*, called a “*Reshus for Borachu*,” is recited immediately before *Borachu*, something very unusual in Ashkenaz, although fairly common in other rites. We describe that, with song and praise, the Jewish people are about to bless God with the recitation of *Borachu*.
— *Minhag Ashkenaz* adds this line whenever we recite a *Yotzer-piyut* — as is the case this *Shabbos*.